

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/281/2019
Identifikačné číslo spisu: 1416203806
Dátum vydania rozhodnutia: 22.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1416203806.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci maloletých detí: H. Y., nar. XX.XX.XXXX a H. Y., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcich v L., L., zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vázovova 7/A, deti rodičov: matka - E. Y., bývajúca v L. a otec - H. Y., bývajúci v L., zastúpený advokátskou kanceláriou Zahradnikova.SK s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 12, IČO: 50 187 309, o návrhu otca na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti a vzájomnom návrhu matky na zmenu úpravy práv a povinností, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 25 P 95/2016, o dovolaní otca maloletých detí proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. apríla 2019 sp. zn. 11 CoP 251/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. januára 2018, č. k. 25 P 95/2016-151 rozhodol nasledovne:

„Súd konanie v časti vzájomného návrhu matky maloletých detí zo dňa 11.01.2017 z a s t a v u j e.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým H. Y. a maloletým H. Y.:

- každý párny kalendárny týždeň od utorka 14:00 hod. do stredy 19:00 hod.,
- každý nepárny kalendárny týždeň od utorka 14:00 hod. do štvrtku 19:00 hod.,
- každý párny kalendárny týždeň od piatku 14:00 hod. do nedele 18:00 hod.,
- počas jarných prázdnin každý kalendárny rok od 09:00 hod. pondelka jarných prázdnin do 18:00 hod. stredy jarných prázdnin,
- počas veľkonočných sviatkov každý kalendárny rok od 19:00 hod. Veľkonočnej nedele do 15:00 hod. Veľkonočného pondelka,
- počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 18:00 hod. 04. júla do 18:00 hod. 16. júla a od 18:00 hod. 01. augusta do 18:00 hod. 15. augusta,
- počas vianočných sviatkov každý párny kalendárny rok od 09:00 hod. 22. decembra do 18:00 hod. 25. decembra a od 09:00 hod. 02. januára nasledujúceho kalendárneho roka do 18:00 hod. 06. januára

nasledujúceho kalendárneho roka a každý nepárny kalendárny rok od 18:00 hod. 25. decembra do 20:00 hod. 27. decembra a od 09:00 hod. 30. decembra do 18:00 hod. 01. januára nasledujúceho roka.

Otec prevezme a odovzdá maloleté deti v mieste bydliska matky. Počas dní školského vyučovania si otec prevezme deti po skončení vyučovania v škole.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 26.03.2015, č. k. 25 P 219/2014-74, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.04.2015, a to v časti styku otca s maloletým H. a H. Y..

Súd návrh otca zo dňa 26.04.2016 na zverenie detí do striedavej starostlivosti z a m i e t a.

Otec j e p o v i n n ý zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava IV náhradu trov štátu vo výške 329,28 Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Matka j e p o v i n n á zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava IV náhradu trov štátu vo výške 329,28 Eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiadny z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.“

Súd návrh otca na nariadenie striedavej starostlivosti zamietol, nakoľko vzhľadom na vykonané dokazovanie, najmä závery znaleckého dokazovania a vyjadrenia maloletých detí dospel s prihliadnutím na najlepšie záujmy maloletých detí k záveru, že nie je vhodné nariadiť striedavú osobnú starostlivosť rodičov. Poukázal na konfliktné stavy medzi rodičmi, ktoré deti veľmi citlivo vnímajú a spôsobujú u nich úzkostno-depresívne stavy a to, že maloletí (13 a 10 rokov) túto formu starostlivosti nepreferujú. S ohľadom na odporúčenie kolízneho opatrovníka a vyjadrenie maloletých však dospel k záveru, že je vhodné rozšíriť úpravu styku otca s maloletými deťmi uprostred týždňa ako je uvedené vo výroku, opätovne s prihliadnutím na ich najlepší záujem (nedochádza k častému striedaniu domácností) a styk otca s deťmi počas prázdnin ponechal upravený tak, ako bol v predchádzajúcom rozhodnutí Okresného súdu Bratislava IV pod sp. zn. 25 P 219/2014.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oboch rodičov rozsudkom zo 16. apríla 2019 sp. zn. 11 CoP 251/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v napadnutej časti týkajúcej sa návrhu zverenia do osobnej starostlivosti otca a úpravy styku (§ 387 C.s.p.) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p. a odvolacie námietky otca voči znalcovi a znaleckému dokazovaniu sú nedôvodné. Námietky otca vyhodnotil ako jeho nespokojnosť s rozhodnutím súdu prvej inštancie, čo nie je dôvodom pre zmenu jeho rozhodnutia, závery vykonaného znaleckého dokazovania svedčia jednému stabilnému zázemiu, s úpravou styku druhého rodiča. Uviedol, že „striedavá osobná starostlivosť nie je vhodným riešením v prípade, ak nevyhovuje osobnosti dieťaťa a dieťa s ňou nie je stotožnené, čo v konaní bolo preukázané. Ustanovenie § 24 ods. 2 ustanovuje, kedy je možné zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti, ak jeden z rodičov s jej určením nesúhlasí, hoci majú obaja záujem ju vykonávať.“ K zmene pomerov od posledného rozhodnutia došlo len pre skutočnosť, že deti (maloletý H.) navrhovali rozšírenie styku s otcom o jednu noc, čo s súd správne akceptoval, nakoľko prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu je záujem maloletého dieťaťa. Poukázal na jeden z určujúcich faktorov, pre ktorý návrhu o zverení detí do striedavej starostlivosti rodičov nevyhovelo a to neustále napätie medzi rodičmi, ktoré deťom škodí a neschopnosť rodičov spolu spolupracovať pri výchove dieťaťa.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal otec dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolateľ vyjadril presvedčenie, záver súdu, že konfliktné vzťahy rodičov sú prekážkou pre zverenie detí do striedavej starostlivosti, je nesprávny, súd nespochybnil vykonaným dokazovaním rodičovskú spôsobilosť. Z uvedeného dôvodu je potrebné vyriešiť právnu otázku zákonných podmienok striedavej osobnej starostlivosti o maloleté deti podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, a právnu otázku, či daný časový rozvrh rodičovskej starostlivosti je formou striedavej starostlivosti (resp. či existuje hranica, ktorá z časového hľadiska rozlišuje medzi stykom s deťmi a striedavou starostlivosťou o deti). Rozdiel otec vníma v povinnosti finančne sa podieľať na výchove dieťaťa, nakoľko pri striedavej starostlivosti súd platí výživné nemusí rodičovi určiť a povinnosť hradiť veci pre uspokojenie potrieb dieťaťa majú obaja rodičia.

4. Matka vo vyjadrení k dovolaniu ho žiadala odmietnuť, nakoľko nie je vymedzený dovolací dôvod; kolízny opatrovník nechal rozhodnutie o dovolaní na zvážení dovolacieho súdu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastník, v ktorého

neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený advokátom v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 2 ods. 1 C.m.p. sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže C.m.p. neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení C.s.p. pre konanie o dovolaní otca.

7. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

8. Dovolateľ vymedzil dovolací dôvod uvedený v § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

10. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

11. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

12. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ nesprávne právne posúdenie namieta v súvislosti s otázkou určenia zákonných podmienok pre umožnenie striedavej starostlivosti rodičov o maloleté deti. Uvádza, či existuje hranica, ktorá z časového hľadiska rozlišuje medzi stykom s deťmi a striedavou starostlivosťou o deti. Dovolateľ preto v súvislosti s dovolacím dôvodom § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. neformuloval žiadnu právnu otázku (vo svojom dovolaní iba formálne odkazuje na § 24 ods. 2 Zákona o rodine a nesúhlasí s právnym posúdením veci odvolacím súdom, ktorý zamietol návrh otca na určenie striedavej starostlivosti). Táto otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán. Okrem toho podľa názoru dovolacieho súdu, každé jedno rozhodnutie o styku dieťaťa je založené na individuálnych okolnostiach prípadu rovnako ako výživné, v súvislosti s ktorým dovolací súd poukazuje na skôr prijaté právne závery (sp. zn. 8 Cdo 50/2017, 3 Cdo 88/2017, 3 Cdo 87/2017, 3 Cdo 226/2017). Iný výklad by viedol k rozporu so záujmami dieťaťa, ktorému sa právo na výživné a styk s rodičmi priznáva. Je preto namieste konštatovanie, že v takto vysoko individuálnej otázke sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Dovolací súd na záver dodáva, že polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. (sp. zn. 1 Cdo 36/2017, 2 Cdo 5/2017, 3 Cdo 74/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017).

13. Vzhľadom na to, že otec v dovolaní nevymedzil právnu otázku, resp. nekonkretizoval právnu otázku, na ktorej založil svoje rozhodnutie odvolací súd a ktorá nemala byť v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C.s.p., dospel dovolací súd k záveru, že na podklade takéhoto dovolania nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

14. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie otca nie je procesne prípustné (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.); vzhľadom na to jeho dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

15. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. a § 451 ods. 3 C.s.p.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.